

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 481/2018-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. decembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpenej advokátom JUDr. Petrom Schmidlom, Záhorácka 11/A, Malacky, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy slovenskej republiky a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tdo 22/2018 z 24. apríla 2018, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. júla 2018 doručená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Tdo 22/2018 z 24. apríla 2018.

2. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že Okresný súd Malacky (ďalej len „okresný súd“) vydal 3. marca 2015 trestný rozkaz č. k. 1T 111/2014-53, ktorým uznal sťažovateľku vinnou z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 a ods. 3 písm. b) a písm. c) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), za čo jej uložil trest odňatia slobody vo výmere 1 roka a na výkon trestu ju zaradil do ústavu s minimálnym stupňom stráženia. Trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť 12. mája 2015. Sťažovateľke bola následne „začiatkom roka 2017 doručená výzva na nastúpenie do výkonu trestu odňatia slobody“.

3. Sťažovateľka tvrdí, že o existencii predmetného trestného rozkazu nemala žiadnu vedomosť. Dôkazom o tejto skutočnosti je podľa jej tvrdenia „znalecký posudok z odboru písmaoznactva znalca [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] číslo 1531“, ktorý predložila ako dôkaz aj ústavnému súdu. Poukázala na to, že z uvedeného znaleckého posudku „vyplynul záver, že na spornej doručenke zo dňa 02.05.2015, zažurnalizovanej na č. l. 54 spisu Okresného súdu v Malackách sp. zn.: 1T/111/2014 nie je pravým podpisom“ sťažovateľky. Trestný rozkaz teda podľa názoru sťažovateľky jej nepochybne nebol nikdy doručený „a ako taký, nikdy nemohol podľa zákona nadobudnúť právoplatnosť a vyvolať právne účinky jeho obsahu“. Sťažovateľke bolo takto „odopreté brániť sa voči napadnutému trestnému rozkazu zákonným spôsobom, čím bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu, a to aj z dôvodu, že nikdy nenadobudla právo podať odpor proti trestnému rozkazu“.

4. Na základe uvedených skutočností sťažovateľka 6. novembra 2017 podala prostredníctvom obhajcu proti trestnému rozkazu sp. zn. 1T 111/2014 z 3. marca 2015 dovolanie.

5. Najvyšší súd o dovolaní sťažovateľky rozhodol namietaným uznesením sp. zn. 5 Tdo 22/2018 z 24. apríla 2018 tak, že ho podľa § 382 písm. d) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) odmietol.

6. Za „ťažisko neústavnosti rozhodnutia“ najvyššieho súdu sťažovateľka označila „nesprávnosť právneho posúdenia veci dovolacím súdom, kedy tento namietal, že sťažovateľka nepodala resp. nepožiadala o dodatočné doručenie trestného rozkazu. Sťažovateľka v rámci procesného štádia trestného konania využila možnosť podať žiadosť o odklad výkonu trestu odňatia slobody, nakoľko toto bol v tom čase jediný možný spôsob ako sa účinne brániť a zabezpečiť si dôkazy, ktoré preukazujú skutočnosť, že trestný rozkaz, ktorý jej ukladá nepodmienečný trest jej nikdy nebol doručený.“.

7. Sťažovateľka je preto presvedčená, že „vyžila všetky dostupné prostriedky nápravy nezákonnosti napadnutého rozhodnutia, ktoré jej právny poriadok v tom čase poskytoval“, a teda vo vzťahu k podanému dovolaniu „boli splnené všetky procesné podmienky na riadne prejednanie dovolania dovolacím súdom“.

8. Na základe uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd vo veci rozhodol týmto nálezom:

„Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn.: 5 Tdo 22/2018 zo dňa 24.04.2018 bolo porušené základné právo sťažovateľky na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé konanie podľa čl. 6 Dohovoru

2) Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn.: 5 Tdo 22/2018 zo dňa 24.04.2018 sa zrušuje a vec sa vracia tomuto súdu na ďalšie konanie

3) Najvyšší súd SR je povinný uhradiť sťažovateľke trovy konania v sume 390,50,- Eur na účet právneho zástupcu č. ú.: [REDAKOVANÉ] vedený v [REDAKOVANÉ] do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia.“

II.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie...

11. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

12. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

13. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

14. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť

porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

15. Predmetom konania je sťažovateľkou namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy. Sťažovateľka v petite svojej sťažnosti namieta tiež porušenie svojho práva „*na spravodlivé konanie*“ podľa čl. 6 dohovoru bez konkretizácie uvedením príslušného odseku. K porušeniu namietaných základných práv malo dôjsť odmietnutím jej dovolania napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

16. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

17. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

18. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

19. Ústavný súd vo vzťahu k podstate námietok sťažovateľky v súlade so svojou konštantnou judikatúrou v prvom rade zdôrazňuje, že vo veciach, ktoré patria do právomoci všeobecných súdov, nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, IV. ÚS 339/2013). Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

20. Najvyšší súd v napadnutom uznesení sp. zn. 5 Tdo 22/2018 z 24. apríla 2018 k dovolaniu sťažovateľky uviedol:

„Podľa prvej vety § 372 ods. 1 Tr. por. oprávnené osoby okrem ministra spravodlivosti môžu podať dovolanie len vtedy, ak využili svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok a o ňom bolo rozhodnuté.

Podľa § 382 písm. d) Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak nie sú splnené podmienky dovolania podľa § 372 alebo § 373 ani po postupe podľa § 379 ods. 1 Tr. por.

Z vyššie citovaných ustanovení plynie, že nevyhnutným predpokladom pre podanie dovolania obvineným je vyčerpanie ostatných riadnych opravných prostriedkov. O existencii napadnutého trestného rozkazu sa obvinená Siposová podľa vlastného vyjadrenia dozvedela 31. januára 2017, kedy jej bola doručená výzva na nastúpenie do výkonu trestu odňatia slobody. I napriek tomu, do dnešného dňa proti trestnému rozkazu odpor nepodala, resp. ani nepožiadala o jeho dodatočné doručenie (§ 355 ods. 1 Tr. por.). I keby tak súd prvého stupňa (a následne sťažnostný súd) ako orgán príslušný na rozhodovanie o prípadne podanom odpore podľa § 355 ods. 3, resp. ods. 5 Tr. por. mal pochybnosť o doručovaní trestného rozkazu, nemohol toto pochybenie odstrániť.

Namiesto hore uvedeného procesné správneho postupu sa obvinená 21. februára 2017 obrátila na okresný súd so zjavne účelovou žiadosťou o odklad výkonu trestu odňatia slobody a 11. mája 2017 podala návrh na obnovu konania podľa § 393 a nasl. Tr. por. (založený na horeuvedenom znaleckom posudku), ktorý jej bol uznesením okresného súdu z 25. septembra 2017, sp. zn. 3Nt/17/2017, v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave z 8. februára 2018, sp. zn. 2Tos/141/2017, zamietnutý.

Za týchto okolností možno prisvedčiť prokurátorovi, že obvinená Siposová neuplatňovala efektívne prostriedky nápravy, keďže tvrdené pochybenie pri doručovaní trestného rozkazu nenamietala v dodatočne podanom opravnom prostriedku - v odpore, v dôsledku čoho nesplnila podmienku podľa § 372 ods. 1 Tr. por. (v tomto smere vid' aj § 371 ods. 1 písm. 1) Tr. por. per analogiam). Z týchto dôvodov dovolací súd bez preskúmania veci rozhodol podľa § 382 písm. d) Tr. por. tak, že podané dovolanie odmietol.“

21. Z citovaných záverov najvyššieho súdu vyplýva, že dovolaním sťažovateľky sa riadne zaoberal v rozsahu potrebnom pre posúdenie, či zo strany sťažovateľky bola splnená podmienka dovolania stanovená v § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Najvyšší súd pri tom poukázal na relevantnú právnu úpravu Trestného poriadku a následne zrozumiteľným a dostatočne podrobným spôsobom uviedol, aké opravné prostriedky mala sťažovateľka vo svojej právnej situácii k dispozícii. Zároveň skonštatoval, že tieto prostriedky pred podaním dovolania sťažovateľka nevyužila. Zásadný záver najvyššieho súdu o nevyužití dostupných opravných prostriedkov (odpor voči trestnému rozkazu podľa § 355 Trestného poriadku) sťažovateľka vo svojej sťažnosti žiadnym spôsobom nespochybnila, iba bez bližšej argumentácie konštatovala, že jediným dostupným prostriedkom obrany bola v jej prípade žiadosť o odklad výkonu trestu, s čím sa najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia taktiež vysporiadal. Závery najvyššieho súdu sa v rámci uvedeného nejavia z ústavného hľadiska ako arbitrárne, svojvoľné a ústavne neudržateľné.

22. Ústavný súd poznamenáva, že jeho kompetencie nenahrádzajú postupy a rozhodnutia všeobecných súdov a nepoužívajú sa na skúmanie namietanej vecnej nesprávnosti, pretože ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo vzťahu k všeobecným súdom. Kritériom na rozhodovanie ústavného súdu musí byť najmä spôsob, akým malo byť zasiahnuté do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou zaručených základných práv alebo slobôd, a v spojitosti s tým zistenie, že v okolnostiach daného prípadu ide o zásah, ktorý zjavne viedol k obmedzeniu, resp. odopretiu základných práv alebo slobôd (m. m. II. ÚS 193/06, II. ÚS 210/06, IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 62/08, IV. ÚS 362/09, III. ÚS 337/2013, III. ÚS 352/2016).

23. Vychádzajúc z uvedených právnych východísk, ústavný súd zdôrazňuje, že súčasťou práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného základného práva. V inom prípade by totiž súdy stratili možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného dovolania vôbec boli naplnené (III. ÚS 450/2017). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom (v preskúmvanej veci najvyšším súdom) by teda bolo možné

uvažovať iba vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných zákonných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, IV. ÚS 226/2012). Podľa ústavného súdu však posúdenie prípustnosti dovolania sťažovateľky najvyšším súdom, ktorý svojím uznesením odmietol dovolanie sťažovateľky, osobitne jeho závery, takéto nedostatky nevykazujú.

24. Na základe týchto skutočností ústavný súd sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. decembra 2018